

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Ephemeris Ecclesiastica Concionatorvm Hoc Est Considerationes Methodicæ Sev Veritates Practicæ

Ex Vita Domini Jesu, Sanctorumque Gestis In Singulos anni dies mira
facilitate & solertia distributæ ... ; Cum indicibus necessariis

Pars Avtvmnalis - A Dominica Decimaquinta post Pentecosten, ad
Adventum

Haineuve, Julien

Coloniæ Agrippinæ, 1665

Deus non irridetur. Ipse deludet Illusiores. Prov. 5.

urn:nbn:de:hbz:466:1-44846

DOMINICA XXII. POST PENTECOSTEN.

REDDENDA QUÆ SVNT CÆ-
SARIS CÆSARI, ET QUÆ SVNT
DEI, DEO.

*Abeuntes Pharizæi concilium inierunt ut caperent Iesum
in sermone. Matth. 22.*

VERITAS PRACTICA.

Deus non irridetur. Ipse deludet illulores;
Proverborum 3.

RATIO prima pars quæ magis ad praxim spe-
Bandâ est sic ex secunda parte formatur: Deus
non irridetur si deludat illulores.
Sed ipse deludet illulores, ut ait Sapiens in Prover-
biis.

*Ergo Deus non irridetur; Ergo cavenda dolositas,
simulatio, duplicitas, hypocrisis, & quidquid
simplicitati Christiana adversatur.*

I. PUNCTUM.

UM Christus Dominus
Jerosolymis Parabolam
de invitatis ad nuptias e-
narrasset, atque in ea Ju-
dæorum infidelitatem &
pœnas consequentes ex-
pressisset, tunc è congres-
su abeuntes Pharizæi con-
cilium inierunt ut caperent eum in sermone, id
est, ita illum illaquearent ut quidquid diceret,
inde ansam acciperent ejus accusandi. Quamob-
rem mittunt è suis aliquos cum Herodianis, qui
nempe ad Herodis gratiam toti erant confecti,
sive ut illum tanquam Messiam colerent, sive ut
cum illo Romanorum imperium in Judæos
protegerent: mittunt inquam ad Christum qui
simularent se serio & religiosè agere, ac proinde
præ se ferrent omnem pietatis & bonæ de illo
existimationis cultum, latenter verò & callidè
fabricatam hanc ad eum decipiendum quæstio-
nem proponerent: *Magister, scimus quia verax es,*

*& viam Dei in veritate doces, & non est tibi cura
de aliquo, non enim respicis personam hominum:
dic ergo nobis, quid tibi videtur? Licet censum dare
Cæsari, an non?*

Grave id enim censebant Judæi, qui cum se
populum Dei electum agnoscere, non puta-
bant se alienis subditos esse Dominis, Quo in
errore confirmabantur à Pharizæis, qui toti e-
rant populares seu populi gratiam aucupantes,
Erat itaque sic intricata quæstio, ut si Christus
negaret esse censum persolvendum, mox apud
Herodem Regem, vel Pilatum præsidem qui
Cæsaris & Romanorum partes fovebant, accu-
saretur; si verò affirmaret, cum populo contra
reclamanti esset invisus.

*Cognita autem Iesum nequitia eorum, ait, quid
mentati Hypocritæ? Ostendite mihi numisma
census. At illi obtulerunt es denarium, id est illam
monetæ speciem quæ in tributum solvebatur,
Et ait illis Iesus, Cujus est imago hæc & super scri-
psio? Dicunt ei, Cæsaris, Tunc ait illis, Reddite ergo
quæ sunt Cæsari Cæsari, & quæ sunt Dei Deo.
Quasi diceret, vos ipsi quæstionem solvitis, cum
vel imaginem Cæsaris tanquam vestri principis
in nummis vestris euditis; vel cum sic ipsa causa
pecunia tanquam apud vos probatissima non
difficiliter utimini: quapropter sicut eum agno-
scitis vestrum Dominum, & hanc ejus esse pe-
cuniam, quia refert ejus imaginem; sic quæ sunt
illius, illi reddite: dum modo sic etiam quæ sunt
Dei, Deo reddatis; hoc est, animum vestrum &
vos totos quibus Divina cum sit expressa ima-
go non minus estis Dei, nec minus Deo redden-
di estis, quam pecunia Cæsaris reddenda Cæsari
propter ejus imaginem ibi expressam. Quæ re-
sponso tam prudens & accurata fuit, ut ipsi si-
mulatores eam demirarentur, nec quid in illa*

CAC

carperent, inveniunt, unde ad suos taciti rever-
tuntur.

Ex quibus ita dilucidatis cum multa depromi
possint ad multas practicas Veritates, tum illud
prius occurrit quod maximè Pharizæos movit
ad interrogandum Christum de tributo persol-
vendo, nempe dolositas & simulatio qua illum
decipere prætendebant, & in invidiam advocare;
quo vitio peccant quicumque in rebus ad reli-
gionem sive ad salutem & conscientiam spe-
ctantibus non sincerè procedunt, sed sibi quæ-
dam falsa fingunt, aut quæ sunt vera, dissimu-
lant, quasi nesciant, quasi non possint, quasi non
teneantur, quasi alias opportunius faciant, sed
non modò, quasi jam non sibi vacet id cogitare,
sicque salubria quævis ad melius vivendum
monita sive à Deo interioris, sive à Directoribus
exterioris inspirata eludunt, joco vertunt, vel in
alios detorqueunt sentus, quasi Deo affingerent,
quasi eum nescientem in luas vellent partes at-
trahere, quasi uno verbo, illum irriderent.

Gal. 6.

Sed his aptè Apostolus, ex quo deprompta
est Veritas quæ jam expendi debet: *Nolite errare
Deum non irridetur.* Irridetur quidem fictis illis &
simulatis agendi modis, sed non quo sensu &
quo eventu putant: Putant enim sic evaluatos, sic
impunè laturus quidquid mali commiserint, vel
quid boni omiserint, sic se ab his excusaturus
quæ nolunt agere. Non sic impij non sic: Deus
non ita ut putatis irridetur. Nam si ut Sapiens
dixerat, *ipse deludet illufores*, profectò non ab il-
lis irridetur, sed illos irridet. Sunt illi quidem il-
lufores, quo sensu dictum est, dum sibi fingunt
se verba dare Deo, & sic se posse ab ejus expedi-
re justitiis, sed si errant in illo suo sensu, si secus
quàm putent, accidat: si non excusentur, si tantò
inde magis accensentur & puniantur, nonne ipsi
qui dicuntur, illufores, illudentur, & nonne sic
patebit Deum non irrideri? Nam ex eventu res
patet: Quales illi demum fuerint in quibus sisset
& inhærebit irrisio, tum illi verius irrideri di-
cuntur. Si quod prætendunt Illufores obtine-
rent, si Dei justa & statura facerent irrita, certè
hoc modo sic irrideret Deum ut non posset di-
ci quod Deus non irridetur: sed si nihil obtinent,
si contra potius quàm volebant eveniat, nonne
tum ex illis contrariis eventibus tam verè dici
poterit quod Deus non irridetur, quam falso si-
bi persuadebunt Deum irridere posse? *Va qui
prædaris, nonne & ipse prædaberis: & qui spernavit,
nonne & ipse sperneris?* Quasi diceretur, non-
nè apparet quàm stultè agas & quantum tibi

Haynesius Pars quarta

noceas, si dum spernis, spernaris potius quàm tu
spernas?

II. PUNCTUM.

SED res ita tandem habet, ita ipse suo tempore
suos deludet illufores, ut expresse affirmat: *Ego Præ-
quaque in inventu vestro ridebo & subanna-
bo, etiam vobis id quod timebatur ad venerit, cum ir-
ruerit repentina calamitas, & interioris quasi tem-
pestas ingruerit, quando venerit super vos tribula-
tio & angustia. Tunc invocabunt me & non ex-
audiam: manè surgent & non invenient me: ed
quod exosam habuerint disciplinam, & timorem
Domini non susceperint, nec acquiriverint consilio
meo, & destraxerint univèrsa corripioni meæ.*

Quibus in verbis tria sunt quæ quanta sit illa
illutio qua Deus deludet Illufores, manifestè de-
monstrant.

Primum est quod cum ipsi sint illufores, gra-
vius certè est illis illudi quàm aliis: nam omnis
transitus ab extremo ad extremum, sive à quo-
vis opposito ad oppositum, longè semper acer-
bior est & acrior, ut patet in superbo humiliato,
in divite suis exuto bonis, in libero & Domino
ad servitutem redacto, & aliis, unde ex Illufore
illutum fieri, sicut manifestum est oppositum, i-
ta & poena gravior. Adde quod quantum place-
bat illis illudere, tantum necesse est ut illudi di-
spliceat, non tantum quia sic divinitus per qua
quis peccat & magis torquetur, sed quia etiam
humanitè quantam ipsi sentiebant animi ju-
cunditatem illudentes, tantam illi percipiant
oportet acerbiteratem, quod se suis videant illufos
illusionibus, & suis illaqueatos laqueis, *V: debunt Ps. 117,
& tabescent.*

Secundum est, quòd non tantum irridentur,
sed subannantur & sic Angelis & hominibus
irridendi proponuntur, ut ludibrium & jocus om-
nium fiant; Quod certè est ad pudoris sensum
peracriter: Unde & dicuntur transire in confusio-
nem, quasi sint ipsi toti fabula & confusio de
quibus liberum sit omnibus loqui, quod mani-
festa sit eorum pravitas: *Abierunt in confusio-
nem fabricatores errorum: Sic revelare dicitur
Deus hypocritarum absconsa & in medio synago-
ga delufores elidens, quasi diceretur, illos expone-
re cunctis subannandos. Ecce homo qui præva-
luit in vanitate sua. Ecce parturivit injustitiam, Ps. 51,
concepit dolorem & peperit iniquitatem: lacum a-
peruit & effodit eum, & incidit in foveam quam
fecit. EGO elegam illusiones eorum, & qua time-
bant, adducam eum. Aa Tct.*

Tertium est, quod cum multa illis improvisa contingant damna, sive bonorum iactura, sive morbi, sive mors ipsa, tunc ipsi sentiunt quam falsa essent quae iactabant, & quam vera quae contemnebant. Tunc palinodiam coguntur canere, id est, vel inviti & renitentes profiteri Deum esse cui non servisse malum sit, & cum Antiocho dicere: *iustum est, subditum esse Deo, & mortalem non paria Deo sentire*; Quodque ad probum & confusionem insignius est, tunc quod confugiant nil superest nisi ad illius Bonitatem quam praesertim deluserunt, & quam frustra in-
 clamant, frustra precantur, frustra suis demulcent promissionibus: *Orabas seclisus Dominum à quo non esset misericordiam consecutus. ILLOS autem Dominus iridebit: & erunt post haec decidentes sine honore & in contumelia inter mortuos in perpetuum, quoniam dirumpet illos inflatos sine voce, & commovebit illos à fundamentis, & usque ad supremum desolabuntur: & erunt gementes & memoria illorum peribit. Venient in cogitatione peccatorum suorum timidi, & traduent illos ex ad veris iniquitates eorum.*

Nihil certi ad rem aptius quam quod ipsa refert Sapientia, quae & consequenti capite sic pergit: *Tunc stabunt iusti in magna constantia adversus eos qui se angustia verant, & qui abstulerunt labores eorum. Videntes turbantur timore horribili & mirabuntur in subitaneis in sperata saluti, dicentes intra se, penitentiam agentes, & pra angustia spiritus gementes. Hi sunt quos habuimus aliquando in derisum, & in similitudinem impij. Nos insensati vitam illorum aestimabamus insaniam, & fruem illorum sine honore: ecce quomodo computati sunt inter filios Dei, & inter sanctos fors illorum est. Ergo erravimus à via Veritatis. Et quae plura lugent Illusores non solum in inferno, sed in suis etiam temporalibus damnis, in suis corporalibus morbis, & in internis animarum angustis cum vident sibi perire omnia & se tandem cum omnibus perituros. Vbi sunt dii eorum in quibus habebant fiduciam? Ubi caehinni, ubi seculi, ubi luxus, ubi geniales mentae, ioculares focij, & parentes primarij, quorum autoritate freti & nomine, iura omnia violabant, surgant & optulentur vobis, & in necessitate vos protegant. Nonne tum habent ex hac ipsa vita quod sentiant & quod dicant, *Quid nobis profuit superbia, aut divitiarum iactantia quid contulit nobis? Transferunt illa omnia tanquam umbra & tanquam nuncijs percurrens: & tanquam navis qua pertransit fluctuantem aequam**

aut tanquam avis qua transvolat in aere? aut tanquam sagitta emissa in locum destinatum; quoniam spes impij tanquam lanugo est qua à vento tollitur, & tanquam spuma gravis qua à procella dispergitur, & tanquam fumus qui à vento dissipatus est, & tanquam memoria hospitii unius diei praeferentia.

At eò tandem redigi ut id agnoscant, id sentiant & profiteantur Illusores, nonne deludi est? Nonne in adversum ivisse est potius quam quod volebant ire? Nonne quod dixerat Sapiens: *Parata sunt derisoribus iudicia, quasi praecum omnibus singulariter illis parata sint? Nonne & veie alius: Dolor consumet illos antequam moriantur? Et Propheta: Confundentur vehementer quia non intellexerunt opprobrium sempiternum quod nunquam dolebitur. Non intellexerunt scilicet dum spernerent, sed dum spernentur intelligent, & confundentur vehementer, quod non prius intellexerunt.*

III. PUNCTUM.

DEVS ergo non irridetur qui sic deludit illusores, Et cavenda prorsus omnis fallacia sive cum Deo, sive cum Superioribus, sive cum quovis proximo, quia quidquid boni inde speretur, nullum est praeter illius malis quae proinde sentiuntur: unde aptè ad viam dotosum dirigi potest quod quaerebat David, *Quid detur tibi aut quid apponatur ad linguam dolosam? Sagitta potentis acuta cum carbonibus desolatorij, Quasi diceret, nihil aliud expectes quam istud malum: aut si quod forte bonum tibi promittas, expende bonum illud cum tanto malo.*

Quodcumque porò fuerit qui dolos facit, aut cureturque fiant, perinde est cum de omnibus univèrsim dicatur: *A dominatio Domini est omnia illusor. Et va duplice corde, quod fuscè declaratum habetur in 1. parte, feria 6. Hebdom 3 post Epiphaniam, ubi quidquid de hoc uberius delideres argumento, plene suggeritur: Quibus haec addi possunt ex D. Augustino contra illos praecipue dolos qui circa proximum fabricantur. Sic enim aptè in hunc Psalmi versum: Venias illi laqueus quem ignorat, & capio quam abscondit, apprehendat eum, & in laqueum caeat in ipsum. MAGNIFICA, inquit, retributio, nihil iustum. Illi absconderunt muscipulam, ut ego ignorarem, illi veniat muscipula quam ignorant. Nam ego scio muscipulam ipsorum. Quae autem muscipula illis ventura est? Illa quam ignorant. Audiamus ne forte dicat, illa veniat illis muscipula quam ignorat. Forte aliam illi absconderunt, alia illis ven-*

1. Macch. 9

I. Sap. 4.

cap. 5.

Deut. 32.

Sap. 5.

Prov. 19.

Ecclesi. 10.

Et

Propheta: Confundentur vehementer quia non intellexerunt opprobrium sempiternum quod nunquam dolebitur.

Non intellexerunt scilicet dum spernerent, sed dum spernentur intelligent, & confundentur vehementer, quod non prius intellexerunt.

III. PUNCTUM.

DEVS ergo non irridetur qui sic deludit illusores, Et cavenda prorsus omnis fallacia sive cum Deo, sive cum Superioribus, sive cum quovis proximo, quia quidquid boni inde speretur, nullum est praeter illius malis quae proinde sentiuntur: unde aptè ad viam dotosum dirigi potest quod quaerebat David, *Quid detur tibi aut quid apponatur ad linguam dolosam? Sagitta potentis acuta cum carbonibus desolatorij, Quasi diceret, nihil aliud expectes quam istud malum: aut si quod forte bonum tibi promittas, expende bonum illud cum tanto malo.*

Quodcumque porò fuerit qui dolos facit, aut cureturque fiant, perinde est cum de omnibus univèrsim dicatur: *A dominatio Domini est omnia illusor. Et va duplice corde, quod fuscè declaratum habetur in 1. parte, feria 6. Hebdom 3 post Epiphaniam, ubi quidquid de hoc uberius delideres argumento, plene suggeritur: Quibus haec addi possunt ex D. Augustino contra illos praecipue dolos qui circa proximum fabricantur. Sic enim aptè in hunc Psalmi versum: Venias illi laqueus quem ignorat, & capio quam abscondit, apprehendat eum, & in laqueum caeat in ipsum. MAGNIFICA, inquit, retributio, nihil iustum. Illi absconderunt muscipulam, ut ego ignorarem, illi veniat muscipula quam ignorant. Nam ego scio muscipulam ipsorum. Quae autem muscipula illis ventura est? Illa quam ignorant. Audiamus ne forte dicat, illa veniat illis muscipula quam ignorat. Forte aliam illi absconderunt, alia illis ven-*

Quodcumque porò fuerit qui dolos facit, aut cureturque fiant, perinde est cum de omnibus univèrsim dicatur: *A dominatio Domini est omnia illusor. Et va duplice corde, quod fuscè declaratum habetur in 1. parte, feria 6. Hebdom 3 post Epiphaniam, ubi quidquid de hoc uberius delideres argumento, plene suggeritur: Quibus haec addi possunt ex D. Augustino contra illos praecipue dolos qui circa proximum fabricantur. Sic enim aptè in hunc Psalmi versum: Venias illi laqueus quem ignorat, & capio quam abscondit, apprehendat eum, & in laqueum caeat in ipsum. MAGNIFICA, inquit, retributio, nihil iustum. Illi absconderunt muscipulam, ut ego ignorarem, illi veniat muscipula quam ignorant. Nam ego scio muscipulam ipsorum. Quae autem muscipula illis ventura est? Illa quam ignorant. Audiamus ne forte dicat, illa veniat illis muscipula quam ignorat. Forte aliam illi absconderunt, alia illis ven-*

Quodcumque porò fuerit qui dolos facit, aut cureturque fiant, perinde est cum de omnibus univèrsim dicatur: *A dominatio Domini est omnia illusor. Et va duplice corde, quod fuscè declaratum habetur in 1. parte, feria 6. Hebdom 3 post Epiphaniam, ubi quidquid de hoc uberius delideres argumento, plene suggeritur: Quibus haec addi possunt ex D. Augustino contra illos praecipue dolos qui circa proximum fabricantur. Sic enim aptè in hunc Psalmi versum: Venias illi laqueus quem ignorat, & capio quam abscondit, apprehendat eum, & in laqueum caeat in ipsum. MAGNIFICA, inquit, retributio, nihil iustum. Illi absconderunt muscipulam, ut ego ignorarem, illi veniat muscipula quam ignorant. Nam ego scio muscipulam ipsorum. Quae autem muscipula illis ventura est? Illa quam ignorant. Audiamus ne forte dicat, illa veniat illis muscipula quam ignorat. Forte aliam illi absconderunt, alia illis ven-*

Quodcumque porò fuerit qui dolos facit, aut cureturque fiant, perinde est cum de omnibus univèrsim dicatur: *A dominatio Domini est omnia illusor. Et va duplice corde, quod fuscè declaratum habetur in 1. parte, feria 6. Hebdom 3 post Epiphaniam, ubi quidquid de hoc uberius delideres argumento, plene suggeritur: Quibus haec addi possunt ex D. Augustino contra illos praecipue dolos qui circa proximum fabricantur. Sic enim aptè in hunc Psalmi versum: Venias illi laqueus quem ignorat, & capio quam abscondit, apprehendat eum, & in laqueum caeat in ipsum. MAGNIFICA, inquit, retributio, nihil iustum. Illi absconderunt muscipulam, ut ego ignorarem, illi veniat muscipula quam ignorant. Nam ego scio muscipulam ipsorum. Quae autem muscipula illis ventura est? Illa quam ignorant. Audiamus ne forte dicat, illa veniat illis muscipula quam ignorat. Forte aliam illi absconderunt, alia illis ven-*

Quodcumque porò fuerit qui dolos facit, aut cureturque fiant, perinde est cum de omnibus univèrsim dicatur: *A dominatio Domini est omnia illusor. Et va duplice corde, quod fuscè declaratum habetur in 1. parte, feria 6. Hebdom 3 post Epiphaniam, ubi quidquid de hoc uberius delideres argumento, plene suggeritur: Quibus haec addi possunt ex D. Augustino contra illos praecipue dolos qui circa proximum fabricantur. Sic enim aptè in hunc Psalmi versum: Venias illi laqueus quem ignorat, & capio quam abscondit, apprehendat eum, & in laqueum caeat in ipsum. MAGNIFICA, inquit, retributio, nihil iustum. Illi absconderunt muscipulam, ut ego ignorarem, illi veniat muscipula quam ignorant. Nam ego scio muscipulam ipsorum. Quae autem muscipula illis ventura est? Illa quam ignorant. Audiamus ne forte dicat, illa veniat illis muscipula quam ignorat. Forte aliam illi absconderunt, alia illis ven-*

Quodcumque porò fuerit qui dolos facit, aut cureturque fiant, perinde est cum de omnibus univèrsim dicatur: *A dominatio Domini est omnia illusor. Et va duplice corde, quod fuscè declaratum habetur in 1. parte, feria 6. Hebdom 3 post Epiphaniam, ubi quidquid de hoc uberius delideres argumento, plene suggeritur: Quibus haec addi possunt ex D. Augustino contra illos praecipue dolos qui circa proximum fabricantur. Sic enim aptè in hunc Psalmi versum: Venias illi laqueus quem ignorat, & capio quam abscondit, apprehendat eum, & in laqueum caeat in ipsum. MAGNIFICA, inquit, retributio, nihil iustum. Illi absconderunt muscipulam, ut ego ignorarem, illi veniat muscipula quam ignorant. Nam ego scio muscipulam ipsorum. Quae autem muscipula illis ventura est? Illa quam ignorant. Audiamus ne forte dicat, illa veniat illis muscipula quam ignorat. Forte aliam illi absconderunt, alia illis ven-*

Quodcumque porò fuerit qui dolos facit, aut cureturque fiant, perinde est cum de omnibus univèrsim dicatur: *A dominatio Domini est omnia illusor. Et va duplice corde, quod fuscè declaratum habetur in 1. parte, feria 6. Hebdom 3 post Epiphaniam, ubi quidquid de hoc uberius delideres argumento, plene suggeritur: Quibus haec addi possunt ex D. Augustino contra illos praecipue dolos qui circa proximum fabricantur. Sic enim aptè in hunc Psalmi versum: Venias illi laqueus quem ignorat, & capio quam abscondit, apprehendat eum, & in laqueum caeat in ipsum. MAGNIFICA, inquit, retributio, nihil iustum. Illi absconderunt muscipulam, ut ego ignorarem, illi veniat muscipula quam ignorant. Nam ego scio muscipulam ipsorum. Quae autem muscipula illis ventura est? Illa quam ignorant. Audiamus ne forte dicat, illa veniat illis muscipula quam ignorat. Forte aliam illi absconderunt, alia illis ven-*

Quodcumque porò fuerit qui dolos facit, aut cureturque fiant, perinde est cum de omnibus univèrsim dicatur: *A dominatio Domini est omnia illusor. Et va duplice corde, quod fuscè declaratum habetur in 1. parte, feria 6. Hebdom 3 post Epiphaniam, ubi quidquid de hoc uberius delideres argumento, plene suggeritur: Quibus haec addi possunt ex D. Augustino contra illos praecipue dolos qui circa proximum fabricantur. Sic enim aptè in hunc Psalmi versum: Venias illi laqueus quem ignorat, & capio quam abscondit, apprehendat eum, & in laqueum caeat in ipsum. MAGNIFICA, inquit, retributio, nihil iustum. Illi absconderunt muscipulam, ut ego ignorarem, illi veniat muscipula quam ignorant. Nam ego scio muscipulam ipsorum. Quae autem muscipula illis ventura est? Illa quam ignorant. Audiamus ne forte dicat, illa veniat illis muscipula quam ignorat. Forte aliam illi absconderunt, alia illis ven-*

Quodcumque porò fuerit qui dolos facit, aut cureturque fiant, perinde est cum de omnibus univèrsim dicatur: *A dominatio Domini est omnia illusor. Et va duplice corde, quod fuscè declaratum habetur in 1. parte, feria 6. Hebdom 3 post Epiphaniam, ubi quidquid de hoc uberius delideres argumento, plene suggeritur: Quibus haec addi possunt ex D. Augustino contra illos praecipue dolos qui circa proximum fabricantur. Sic enim aptè in hunc Psalmi versum: Venias illi laqueus quem ignorat, & capio quam abscondit, apprehendat eum, & in laqueum caeat in ipsum. MAGNIFICA, inquit, retributio, nihil iustum. Illi absconderunt muscipulam, ut ego ignorarem, illi veniat muscipula quam ignorant. Nam ego scio muscipulam ipsorum. Quae autem muscipula illis ventura est? Illa quam ignorant. Audiamus ne forte dicat, illa veniat illis muscipula quam ignorat. Forte aliam illi absconderunt, alia illis ven-*

Quodcumque porò fuerit qui dolos facit, aut cureturque fiant, perinde est cum de omnibus univèrsim dicatur: *A dominatio Domini est omnia illusor. Et va duplice corde, quod fuscè declaratum habetur in 1. parte, feria 6. Hebdom 3 post Epiphaniam, ubi quidquid de hoc uberius delideres argumento, plene suggeritur: Quibus haec addi possunt ex D. Augustino contra illos praecipue dolos qui circa proximum fabricantur. Sic enim aptè in hunc Psalmi versum: Venias illi laqueus quem ignorat, & capio quam abscondit, apprehendat eum, & in laqueum caeat in ipsum. MAGNIFICA, inquit, retributio, nihil iustum. Illi absconderunt muscipulam, ut ego ignorarem, illi veniat muscipula quam ignorant. Nam ego scio muscipulam ipsorum. Quae autem muscipula illis ventura est? Illa quam ignorant. Audiamus ne forte dicat, illa veniat illis muscipula quam ignorat. Forte aliam illi absconderunt, alia illis ven-*

Quodcumque porò fuerit qui dolos facit, aut cureturque fiant, perinde est cum de omnibus univèrsim dicatur: *A dominatio Domini est omnia illusor. Et va duplice corde, quod fuscè declaratum habetur in 1. parte, feria 6. Hebdom 3 post Epiphaniam, ubi quidquid de hoc uberius delideres argumento, plene suggeritur: Quibus haec addi possunt ex D. Augustino contra illos praecipue dolos qui circa proximum fabricantur. Sic enim aptè in hunc Psalmi versum: Venias illi laqueus quem ignorat, & capio quam abscondit, apprehendat eum, & in laqueum caeat in ipsum. MAGNIFICA, inquit, retributio, nihil iustum. Illi absconderunt muscipulam, ut ego ignorarem, illi veniat muscipula quam ignorant. Nam ego scio muscipulam ipsorum. Quae autem muscipula illis ventura est? Illa quam ignorant. Audiamus ne forte dicat, illa veniat illis muscipula quam ignorat. Forte aliam illi absconderunt, alia illis ven-*

Quodcumque porò fuerit qui dolos facit, aut cureturque fiant, perinde est cum de omnibus univèrsim dicatur: *A dominatio Domini est omnia illusor. Et va duplice corde, quod fuscè declaratum habetur in 1. parte, feria 6. Hebdom 3 post Epiphaniam, ubi quidquid de hoc uberius delideres argumento, plene suggeritur: Quibus haec addi possunt ex D. Augustino contra illos praecipue dolos qui circa proximum fabricantur. Sic enim aptè in hunc Psalmi versum: Venias illi laqueus quem ignorat, & capio quam abscondit, apprehendat eum, & in laqueum caeat in ipsum. MAGNIFICA, inquit, retributio, nihil iustum. Illi absconderunt muscipulam, ut ego ignorarem, illi veniat muscipula quam ignorant. Nam ego scio muscipulam ipsorum. Quae autem muscipula illis ventura est? Illa quam ignorant. Audiamus ne forte dicat, illa veniat illis muscipula quam ignorat. Forte aliam illi absconderunt, alia illis ven-*

Quodcumque porò fuerit qui dolos facit, aut cureturque fiant, perinde est cum de omnibus univèrsim dicatur: *A dominatio Domini est omnia illusor. Et va duplice corde, quod fuscè declaratum habetur in 1. parte, feria 6. Hebdom 3 post Epiphaniam, ubi quidquid de hoc uberius delideres argumento, plene suggeritur: Quibus haec addi possunt ex D. Augustino contra illos praecipue dolos qui circa proximum fabricantur. Sic enim aptè in hunc Psalmi versum: Venias illi laqueus quem ignorat, & capio quam abscondit, apprehendat eum, & in laqueum caeat in ipsum. MAGNIFICA, inquit, retributio, nihil iustum. Illi absconderunt muscipulam, ut ego ignorarem, illi veniat muscipula quam ignorant. Nam ego scio muscipulam ipsorum. Quae autem muscipula illis ventura est? Illa quam ignorant. Audiamus ne forte dicat, illa veniat illis muscipula quam ignorat. Forte aliam illi absconderunt, alia illis ven-*

Quodcumque porò fuerit qui dolos facit, aut cureturque fiant, perinde est cum de omnibus univèrsim dicatur: *A dominatio Domini est omnia illusor. Et va duplice corde, quod fuscè declaratum habetur in 1. parte, feria 6. Hebdom 3 post Epiphaniam, ubi quidquid de hoc uberius delideres argumento, plene suggeritur: Quibus haec addi possunt ex D. Augustino contra illos praecipue dolos qui circa proximum fabricantur. Sic enim aptè in hunc Psalmi versum: Venias illi laqueus quem ignorat, & capio quam abscondit, apprehendat eum, & in laqueum caeat in ipsum. MAGNIFICA, inquit, retributio, nihil iustum. Illi absconderunt muscipulam, ut ego ignorarem, illi veniat muscipula quam ignorant. Nam ego scio muscipulam ipsorum. Quae autem muscipula illis ventura est? Illa quam ignorant. Audiamus ne forte dicat, illa veniat illis muscipula quam ignorat. Forte aliam illi absconderunt, alia illis ven-*

Quodcumque porò fuerit qui dolos facit, aut cureturque fiant, perinde est cum de omnibus univèrsim dicatur: *A dominatio Domini est omnia illusor. Et va duplice corde, quod fuscè declaratum habetur in 1. parte, feria 6. Hebdom 3 post Epiphaniam, ubi quidquid de hoc uberius delideres argumento, plene suggeritur: Quibus haec addi possunt ex D. Augustino contra illos praecipue dolos qui circa proximum fabricantur. Sic enim aptè in hunc Psalmi versum: Venias illi laqueus quem ignorat, & capio quam abscondit, apprehendat eum, & in laqueum caeat in ipsum. MAGNIFICA, inquit, retributio, nihil iustum. Illi absconderunt muscipulam, ut ego ignorarem, illi veniat muscipula quam ignorant. Nam ego scio muscipulam ipsorum. Quae autem muscipula illis ventura est? Illa quam ignorant. Audiamus ne forte dicat, illa veniat illis muscipula quam ignorat. Forte aliam illi absconderunt, alia illis ven-*

tura est. Non. Sed quid? funiculis peccatorum suorum unusquisque constringitur. Inde decipiuntur, unde nocere conati sunt. Sequitur enim. Et captio quam occultaverunt, comprehendet illos. Tanquam si quisquam veneni calcem preparat, al cuius est oblitus bibat. Et tanquam si forviam fodiat quisquam in qua quisque inimicus eius in tenebris incidat, & ille oblitus quod fodiat, ambulans ea via, prius illuc cadat. Prorsus fratres mei ita credite, ita certi estote, ita si est in vobis excellentior prudentia ratio, videte atque perspicite. Nemo malus qui non sibi prius nocet. Sic enim esse putate malitiam. Quo igne incendere vis aliquid aliud, illud quod admoveas, prius ardet, nisi ardeat non incendit, facula est, hanc faculam apponis, ut aliquid incendat, numquid non ipsa facula quam apponis prius ardet, ut aliquid possit incendere? Malitia autem procedit ex te, & quem prius vastat nisi te? Quo profundit ramum, laetum ubi radicem habet non laetit? Equidem dico quod malitia tua ut alteri non noceat fieri potest, aut autem tibi non nocet fieri non potest. Nā quid nocuit sancto viro Iob, de quo pralocuti sumus? Quomodo in alio P, alio dicitur: sicut novacula aucta fecisti dolū. quid sit de acuta novacula? Capilli, res superflua deciduntur. Quid ergo facis et quem vis nocere? Si nequaquam tibi ad malum consentias cui vis nocere, non malitia tua ei nocitura est sed sua. Si autem intus ipse malitia careat, & cor mundum subdat illi voci dicenti, salus tua ego sum, foris secus oppugnas, interiore hominem non expugnas, malitia tamen tua ab interiore suo procedit, te prius inane reddit. Tu putis es intus, unde iste verus processit, intus nihil integrum dereliquit.

Et rursus in hac alia Plalmi ista verba: Observabit peccator iustum, & stridit super eum dentibus suis: Dominus autem irridet eum, quonia prospicit quod veniet dies eius. ACERBYB, inquit videtur cum minatur iusto, nesciens horam sui crastinam, Dominus autem videt & prospicit diē eius. Quam diem? quo reddet unicuique secundū opera sua. Thesaurizat enim sibi iram in die ira & revolvit. Iras autem iustitiam Dei. Sed Dominus prospicit: tu autem non prospicit: indicabit tibi quid ignorabas, sed quis sit non te celabit. Non parva pars scientia est, scienti conjungi, illo habet oculos cognitionis, tu habes credulitatis. Quod videt Deus, crede tu. Veniet enim dies iniusti quem prospicit Deus. Qui dies? Erus vindicta. Necessē est tamen ut vindicetur in tempore, vindic-

etur in iniustum, si ve convertat se, si ve non se convertat. Si epimse converterit, hoc ipsum in illo vindicatur, quod perijt iniquitas. Nonne irrisit Dominus prospiciens dies in quorum duorum, & Iuda traditoris & Saulis persecutoris? Unus diem prospexit ad poenam, alterius ad iustitiam. In utrumque vindicatum est, ille est gehenna ignibus deputatus, iste caelesti voce prostratus. Ergo & tu quem patris iniquum, per oculos fidei prospice cum Deo dies eius: & cum eum videris in te facientem, sic tibi: iste autem correptus mecum erit, cur perseverans mecum non erit. Quid enim? Injustitia iniusti tibi nocet & illi non nocet? Vade fieri potest, ut non iniquitas eius, qua per eius indignationem & odium procedit ad laedendum te, non prius sit sum vastet intus, quam te censes foris? Tuū corpus premit adversitas, illius animum putrefacit iniquitas. Nam & quicquid in te profert, in illum redit. Eius enim persecutio te facit purgatum, illum reum: cui ergo plus nocet? Ecce faciundo expoliavit te. Quis damno graviore percutitur, qui amittit pecuniam, an qui amittit fidem? Nonne dolere damnata ista qui habent oculum interiorem? Multis enim fulget aurum, quibus fides non fulget. Habent quippe oculos unde aurum videant, unde fidem vident non habent. Nam si haberent & viderent, utique plus amarent: & tamen quando eis frangitur fides, clamant, invidiam faciunt, & dicunt: O fides, ubi est fides? Amas eam ut excigas, ama ut exhibeas.

Ex quibus sancti Doctoris verbis non modo discas, dolere cum aullo esse agendum, sed si recum ita forte agatur, non tibi dolos nocere posse si virtutem inde cum gratia quae potest exerceri exerccas, nec gravius etiam in dolosos illos commovearis quos sibi Deus reservat puniēdos.

Sunt verō in Scripturis multae similes loquendi formae, quibus qui alijs parant fraudes sibi parare potius quam alijs dicuntur. Infixa sunt gētes in interitu quem fecerunt, in quoque isto quere absconderunt comprehensus est pes eorum. Quid in alium mittit lapidem, super caput eius calet, & plaga dolosa dolosi deridet vulnera: Et quis foris fodit, incidit in eam: & qui statuit lapidem proximo, offendet in eo: & qui laqueum alij ponit, peribit in illo: Facienti nequissimum consilium super ipsū devolvetur, & nō agnoscat unde adveniat illi.

Quod autem dicitur in Proverbis: Homo qui blandis sitis que sermonibus loquitur proximo suo, res expandit gressibus eius: sic interpretare, ut ille ipse homo tuis simul expandat cetera gressibus, cum expandit alienis. Unde & proxime sequitur, Peccantē virū iniquum, involvet laqueus.

Act. 1. Act. 9.

Pf. 9. Ecclesi. 27.

Pr. 29.

Vide supra in hac parte, Feria 2. Hebdom. 19. decima Veritate quæ sic ex sancto Hieronymo profertur:

Non multum distat in vitio, vel decipere posse, vel decipi Christianum.

Magister, scimus quia verax es, & viam Dei in Veritate doces.

Et quæ plura in Evangelio referunt Adulantes.

VERITAS PRACTICA.

Adulator magis timendus quam Calumniator.

Ratio est, quia occultus hostis magis timendus quam apertus. Cum enim hostis propterea sit timendus quod damnum inferat, profecto quod erit gravius illud damnum, eò magis ille timendus à quo inferitur? Quis autem nesciat gravius ab occulto damnum hoste sæpius evenire quam ex aperto, cum sit facilis, apertum cavere hostem quam occultum? *tu inimici hominū, domestici ejus;* à quibus scilicet homo non caveat, sunt illi præ cæteris inimici.

Mich. 7.
Math. 10.

Sed Adulator est occultus hostis.

Si sic hostis, non dubium quin sit occultus: Nam adulatio nihil aliud præ se fert quam cultum, observantiam, amicitiam, & quæcumque hostili animo tam aperte repugnant, ut si hostilis sit animus, non sit nisi occultus. Quod sit autem hostis, dupliciter explicari potest, primo quia sic adulando præterdit aliquid à te obtinere quod non putat se obtenturum nisi prius sic tibi palparet, nisi prius te lactaret & animum tuum ita emolliret ut in quam vellet partem inficeret. Quod cerè est hostem esse, nam hoc est insidiari, hoc est rete expandere, hoc est decipere, hoc est pugnare, prædari, diripere, quæ sunt illa cuncta hostilia.

Pr. 16.

ib. i.

L. 1. contra
Relag.

Sic expresse Scriptura: *Vir iniquus, inquit Sapiens, lactat amicum suum, & dicit eum per viam non bonam.* Unde Scidem prius monuera: *Fili mi, si te lactat verum peccatores ne acquiescas ei.* Et sanctus Judas paucis quidem sed ponderosis verbis: *Mirantes, inquit, personas, quæstus causa;* Nam mirari hoc idem est ac vehementer extollere, sicque facilius eblandiri pecuniam vel quid aliud velis: Unde Divus Hieronymus, *semper, inquit, insidiosa, callida, blanda est adulatio, pulchreque apud philosophos definitur, blandus inimicus,*

Tametsi verò nihil perversum adulator quereret, non propterea tamen non esset hostis, quia multa sunt alia quæ inferet ei damna, quem sic lactando emollit; Sic enim superbum eum & de se alta sentientem facit, ut si post à veris suis amicis audiat aliter de se judicari, si se corripit, se admoneri videat; non æquè ferat, non id verum putet, non eam esse clamitet aliorum mentem à quibus probè est cogitavit, sicque miser & miserabilis se divitem putet cum sit pauper & nudus: se doctum & prudentem existimet cum sit ignarus & vecors; se probum ac sanctum virum credat cum sit vanissimus. Quæ damna quam sint ingentia & quam facile profuant ab auditis adulatoribus, quis non videat?

Quamobrem rectè ac sapienter David, *Corripit me Iustus in misericordia & increpabit me, oleum autem peccatoris non impinguet caput meum.* *MOLLITI sunt sermones ejus super oleum, & ipsi sunt jacula.* Jacula certè tantò graviora, quanto minus ab his caveatur. Habet quidem & sua calumniator jacula, sed quæ ira lædunt ut læsio peracerbè sentiatur, & sensus remedium malo si quod sit, afferat. At verò quod inferunt damnum adulatoris jacula non modò non acerbè sentitur, sed potius delectabiliter velut lucrum & commodum tota mentis aviditate percipitur: Unde id sit quod dicebatur & quod est malorum omnium deploratissimum, quando quis se feliciorum putet, tanto sit infelicior. *Populus meus qui te beatum dicunt, ipse decipiunt, & viam gressuum tuorum disspant.*

Pf. 110.

Pf. 14.

Is. 3.

Nonne hinc igitur, adulator magis timendus quam calumniator, aut quam quivis hostis apertus, à quo non modò te tueri possis ne feriat, sed etiam feriatur, & vulnus faceret, vulnere possis mederi, quod utrumque deest in occulto isto qui te necat, dum te lactat, hoste. Sic præclare sanctus Augustinus in illum Psalmi verisiculum, *Advertantur statim erubescetes, qui dicunt mihi, euge, euge: DVO sunt, inquit, genera persecutorum, vituperantium & adulantium. Plus persequitur lingua Adulatoris, quam manus interfectoris.* Et postquam utrumque ex Scriptura, camino